

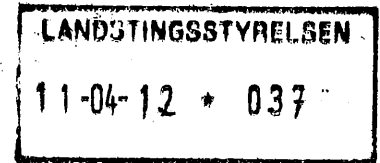
2011-03-23

LS 1102-0210

Ankom
Stockholms läns landsting

2011-03-28

Landstingsstyrelsen

Dnr.....

**Yttrande över promemorian Barns rätt till vård och sociala insatser stärks
(Ds 2011:5)**

Föredragande landstingsråd: Birgitta Rydberg

ÄRENDET

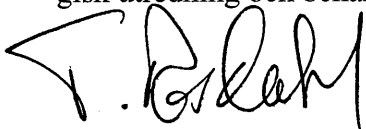
Justitiedepartementet har berett landstinget möjlighet att yttra sig över promemorian Barns rätt till vård och sociala insatser stärks.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen besluta

att avge yttrande till Justitiedepartementet enligt tf landstingsdirektörens tjänsteutlåtande.

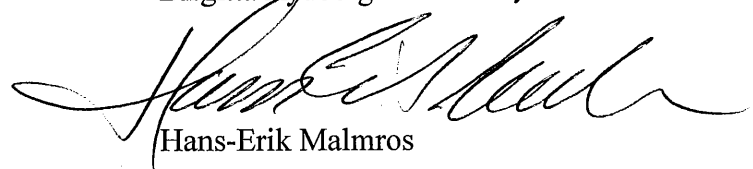
Intresseorganisationer och myndigheter – däribland Stockholms läns landsting - har sedan länge påtalat att kravet på enighet mellan vårdnadshavare i vissa fall kan leda till att barn inte får den hälso- och sjukvård och de sociala insatser som de har behov av. Barnens rätt behöver därför stärkas. Landstingsstyrelsen tillstyrker de föreslagna lagändringarna som inom landstingets ansvarsområde avser psykiatrisk och psykologisk utredning och behandling.

Torbjörn Rosdahl

Birgitta Rydberg

Hans-Erik Malmros

Bilagor

- 1 Sammanfattning
- 2 Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande

2011-02-28

2011-03-23

LS 1102-0210

ÄRENDET OCH DESS BEREDNING

Justitiedepartementet har berett landstinget möjlighet att yttra sig över promemorian "Barns rätt till vård och sociala insatser stärks".

En sammanfattning över betänkandet bifogas (bilaga).

Tf landstingsdirektören har den 28 februari 2011 överlämnat tf direktörens tjänsteutlåtande (bilaga).

Landstingsrådsberedningen behandlade ärendet den 23 mars 2011.

Promemorians huvudsakliga innehåll

Promemorian innehåller förslag vars syfte är att stärka barns rätt till vård och sociala insatser vid gemensamt vårdnadsansvar.

En vårdnadshavare har rätt och skyldighet att bestämma i frågor som rör barnets personliga angelägenheter. När ett barn har två vårdnadshavare, ska dessa utöva sina rättigheter och skyldigheter i förhållande till barnet tillsammans. Barnrättsorganisationer och vårdgivare har påtalat att barn i vissa fall inte får tillgång till hälso- och sjukvård och vissa sociala insatser som barnet har behov av på grund av att vårdnadshavarna inte är ense.

I promemorian föreslås det att psykiatrisk eller psykologisk utredning eller behandling samt vissa insatser enligt socialtjänstlagen (2001:453) och lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade ska få ges till barnet om det krävs med hänsyn till barnets bästa trots att endast en av vårdnadshavarna har samtyckt till det.

Det föreslås att socialnämnden ges befogenhet att pröva om insatsen krävs med hänsyn till barnets bästa.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2012.

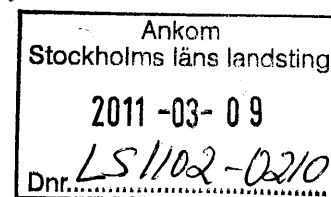
2 Ärendet

I betänkandet Beslutanderätt vid gemensam vårdnad m.m. (SOU 2007:52) föreslogs att domstol skulle kunna besluta att en av vårdnadshavarna ges självständig bestämmanderätt inom vissa områden, bl.a. hälso- och sjukvård och socialtjänst. I propositionen Umgängesstöd och socialtjänstens förutsättningar att tala med barn (prop. 2009/10:192) konstaterade regeringen att kravet på enighet kan ge upphov till problem och nackdelar för ett barn när vårdnadshavarna inte kan komma överens. Regeringen ansåg dock att betänkandets förslag inte på ett effektivt sätt kommer åt problemet. Enligt regeringens bedömning i propositionen finns det bättre sätt att tillgodose barnets intresse av tillgång till hälso- och sjukvård och insatser inom socialtjänstens område och regeringen avsåg att återkomma till frågan och föreslå åtgärder. Denna promemoria innehåller förslag till sådana åtgärder.

Förslagen i promemorian har utarbetats efter kontakt med flera berörda myndigheter och organisationer, bl.a. med Socialstyrelsen, Rädda Barnen, Barnets Rätt I Samhället, Barnombudsmannen och barn- och ungdomspsykiatri, BUP, i Stockholms läns landsting. De departement i Danmark, Finland och Norge som ansvarar för lagstiftningen på området har även bidragit med underlag. Promemorian har utarbetats tillsammans med Socialdepartementet.

Handläggare:
Charlotta Lysell

Landstingsstyrelsen

**Yttrande över Departementspromemorian (Ds 2011:5)
Barns rätt till vård och sociala insatser stärks**

Rotel IV

Ärendebeskrivning

Justitiedepartementet har berett Stockholms läns landsting tillfälle att lämna synpunkter på innehållet i den rubricerade departementspromemorian.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande 2011-02-28

Sammanfattningen av Ds 2011:5 *Barns rätt till vård och sociala insatser stärks*

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslås besluta

att som remissyttrande till Justitiedepartementet överlämna detta tjänsteutlåtande

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning

Promemorian syftar till att stärka barns rätt till vård och sociala insatser vid gemensamt vårdnadsansvar. Ett barn har vanligtvis två vårdnadshavare som tillsammans ska utöva sina rättigheter och skyldigheter i förhållande till barnet. I promemorian föreslås att psykiatrisk eller psykologisk utredning eller behandling samt vissa insatser enligt socialtjänstlagen och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade ska få ges till barnet trots att endast en av vårdnadshavarna har samtyckt. Socialnämnden ges befogenhet att pröva om insatsen krävs med hänsyn till barnets bästa.

Bakgrund

Både intresseorganisationer och myndigheter har påtalat att kravet på enighet mellan vårdnadshavare vissa fall kan leda till att barn inte får den

hälso- och sjukvård och de sociala insatser som behövs. Bakomliggande orsaker till oenigheten kan till exempel vara en konflikt mellan vårdnadshavarna till följd av en vårdnadstvist eller fall där ena vårdnadshavaren anklagar den andra vårdnadshavaren för att ha varit våldsam mot barnet. Den ena vårdnadshavaren kan i dessa fall neka barnet den behandling som behövs.

För att tillgodose barnets intresse föreslår promemorian att socialnämnden ska kunna fatta beslut om att insatser gällande psykiatrisk eller psykologisk utredning och behandling enligt hälso- och sjukvårdslagen ska få ges trots att vårdnadshavarna inte är överens. Även beslut gällande behandling i öppna former inom socialtjänsten, utseende av en kontaktperson eller en familj enligt socialtjänstlagen samt beslut om visst stöd enligt lagen om stöd och service till funktionshindrade får fattas. Det anses inte finnas något behov av att omfatta de delar av hälso- och sjukvården som inte utgör psykiatri och psykologi dvs. somatisk vård. När socialnämnden fattar beslut om vård eller annan insats mot den ena vårdnadshavarens vilja ska det ske med hänsyn till barnets bästa. Det bör alltså ske en prövning av barnets behov med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet. Socialnämndens beslut ska kunna överklagas till förvaltningsdomstol. Viktigt att påpeka är att socialnämndens beslut inte innebär att en vårdgivare åläggs att ge vård.

Överväganden

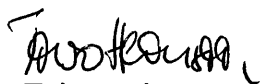
Förvaltningen har inget att anmärka på promemorian. De lagändringar som föreslås tillstyrks.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Inga konsekvenser att beakta.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets miljöpolitiska program Miljösteg 5 har hänsyn till miljön beaktats och bedömningen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbeskrivning i detta ärende.

Toivo Heinsoo
Tf landstingsdirektör

Robert Larsson
Tf Chefsjurist